

Sygn. akt IV U 755/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 marca 2016r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Jerzy Zalasieński
Protokolant	st. sekr. sądowy Marzena Mazurek

po rozpoznaniu w dniu 2 marca 2016 r. w Siedlcach na rozprawie

odwołania K. K.

od decyzji Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Likwidatora Funduszu Alimentacyjnego

z dnia 13 maja 2015 r. Nr (...)

w sprawie K. K.

przeciwko Prezesowi Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Likwidatorowi Funduszu Alimentacyjnego

o umorzenie należności likwidowanego Funduszu Alimentacyjnego

oddala odwołanie.

Sygn. akt IV U 755/15

UZASADNIENIE

Decyzją nr (...) z dnia 13 maja 2015r. Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. – Likwidator Funduszu Alimentacyjnego, działając na podstawie art. 68 ust. 1 z zw. z art. 63 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (j.t. Dz. U. z 2015r. poz. 114), odmówił K. K. umorzenia należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego z tytułu wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz 5% opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu w łącznej kwocie 12.133,88zł. W uzasadnieniu wskazał, iż ocena sytuacji materialno-bytowej wnioskodawcy potwierdza, iż nie jest on w stanie jednorazowo spłacić swoich zobowiązań, jednakże nie przesądza to o trwałym braku możliwości choćby stopniowej spłaty zadłużenia. Ocena spłaty zadłużenia nie oznacza możliwości tylko jednorazowego uregulowania należności, ale także ocenę zdolności spłaty zobowiązań w dłuższym okresie. W ocenie likwidatora funduszu w odniesieniu do K. K. nie zachodzą szczególnie uzasadnione przesłanki uzasadniające umorzenie należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego w związku z osiąganym dochodem w postaci świadczenia rentowego.

Odwołanie od w/w decyzji złożył K. K., wnosząc o jej zmianę i umorzenie w całości należności z likwidowanego Funduszu Alimentacyjnego. W uzasadnieniu wskazał, iż odmowa umorzenia należności z Funduszu Alimentacyjnego pozbawiła go podstawowych środków do życia i egzystencji. Ubezpieczony nie jest w stanie podjąć zatrudnienia, by spłacić całą kwotę alimentów wraz z odsetkami, bowiem jest niezdolny do pracy. Wskazano także, że od dłuższego

czasu przebywa pod stałą opieką lekarską, co potwierdzają przedłożone zaświadczenia lekarskie. Jak wyjaśnił wnioskodawca w utrzymaniu pomaga mu matka – pobierająca emeryturę z KRUS-u, zaś umorzenie powstałego zadłużenia z tytułu alimentów polepszyłoby jego trudną sytuację materialną. Wówczas mógłby wykupywać całość przepisanych leków, nie obciążając tym matki. K. K. powołał się na swoją obecną skomplikowaną sytuację życiową (odwołanie, k. 1-1v a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, powołując się na przepisy prawa i uzasadnienie zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Ponadto wskazał, iż odwołujący jest uprawniony do stałego świadczenia rentowego, z którego w ramach prowadzonej egzekucji sądowej dokonywane są potrącenia na rachunek likwidowanego funduszu alimentacyjnego. Według zaświadczenia (...) Oddział w S. z dnia 24.02.2015r. potrącenia dokonywane są w kwocie 245,73 zł miesięcznie, do wypłaty pozostaje 324,07zł. Według kolejnego zaświadczenia z dnia 8.06.2015r.: kwota świadczenia rentowego brutto wynosi 675,13 zł, potrącenia 253,80zł, zaś do wypłaty pozostaje kwota 337,57 zł. Organ rentowy zwrócił także uwagę na oświadczenie o stanie rodzinnym i majątkowym oraz sytuacji materialnej wnioskodawcy. Co więcej - powołując się na orzecznictwo - wyjaśnił, że trudna sytuacja materialna, brak stałych dochodów bądź ich osiąganie na bardzo niskim poziomie jest okolicznością dotyczącą wszystkich dłużników alimentacyjnych, gdyż uruchomienie funduszu alimentacyjnego następowało tylko wówczas, gdy dłużnik nie miał majątku ani dochodów podlegających egzekucji (częściowa lub całkowita bezskuteczność egzekucji). Nie jest to więc szczególna okoliczność w rozumieniu art. 68 ustawy o świadczeniach rodzinnych (odpowiedź organu rentowego na odwołanie, k. 4-4v a.s.).

Sąd ustalił, co następuje:

K. K. posiada zadłużenie wobec likwidowanego funduszu alimentacyjnego z tytułu wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz 5% opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu w łącznej kwocie 12.133,88 zł.

Źródłem utrzymania wnioskodawcy jest stała renta z tytułu niezdolności do pracy, z której w ramach prowadzonej egzekucji sądowej dokonywane są potrącenia na rachunek likwidowanego funduszu alimentacyjnego. Według zaświadczenia z dnia 8.06.2015r. K. K. pobiera stałą rentę z tytułu niezdolności do pracy w wysokości 675,13 zł (stan na miesiąc maj 2015r.), ze świadczenia dokonano potrącenia w kwocie 253,80zł, zaś po odliczeniu zaliczki na podatek i składki na ubezpieczenie zdrowotne do wypłaty pozostała kwota – 337,57 zł.

Według oświadczenia o stanie rodzinnym i majątkowym oraz sytuacji materialnej wnioskodawca jest współwłaścicielem nieruchomości, tj. domu o powierzchni 167 m², posiada samochód marki F. (...) (rok produkcji 1995) o wartości określonej na 1.000 zł. Z tytułu miesięcznych opłat (czynsz, energia, gaz itp.) ponosi wydatki w kwocie 190 zł, z tytułu kosztów leczenia – 100 zł. Ponadto posiada zobowiązania na rzecz osób fizycznych określone na kwotę 2.000 zł – spłata po 20 zł.

K. K. prowadzi samodzielne gospodarstwo domowe, jest po rozwodzie, ma trójkę dzieci, które wychowuje była żona.

W dniu 26 lutego 2015r. K. K. złożył wniosek o umorzenie należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego z tytułu wypłaconych świadczeń wraz z 5% opłatą na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu alimentacyjnego, po rozpatrzeniu którego Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Likwidator Funduszu Alimentacyjnego wydał w dniu 13 maja 2015r. zaskarżoną decyzję odmowną.

Powyższy stan faktyczny, ustalony przez Sąd w oparciu o dokumenty zgromadzone w aktach organu rentowego oraz przedłożone przez K. K., był w całości bezsporny pomiędzy stronami.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie K. K. nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art.68 ust.1 ustawy z 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (j.t. Dz.U. z 2015r. poz. 114) w szczególnie uzasadnionych przypadkach związanych z sytuacją zdrowotną lub rodzinną osoby, przeciwko której jest prowadzona egzekucja alimentów, lub osoby zobowiązanej do zwrotu bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu, likwidator może umorzyć, rozłożyć na raty lub odroczyć termin płatności należności likwidowanego funduszu z tytułu wypłaconych lub bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu. Ustawa nie określa, co należy rozumieć przez szczególnie uzasadnione przypadki związane z sytuacją zdrowotną lub rodzinną osoby, przeciwko której jest prowadzona egzekucja alimentów, pozostawiając tę kwestię do oceny w świetle okoliczności konkretnej sprawy.

W niniejszej sprawie, w ocenie Sądu, nie zostały spełnione przesłanki do przyjęcia, iż zachodzi „szczególnie uzasadniony przypadek” w rozumieniu powyższego przepisu. Za szczególnie uzasadniony przypadek można uznać bowiem sytuacje, gdy osoba zobowiązana nie ma możliwości spłaty zadłużenia i wedle wszelkiego prawdopodobieństwa nie odzyska tej możliwości np. w przypadku gdy jest trwale niezdolna do pracy i nie ma prawa do jakichkolwiek świadczeń z ubezpieczenia społecznego. W orzecznictwie podnosi się, że okoliczności szczególnie uzasadnione, oznaczają sytuacje wyjątkowe (nadzwyczajne), powstałe w wyniku wypadku losowego, niezależne od zobowiązanego, w następstwie których jego sytuacja uległa takiemu pogorszeniu, że nie jest on w stanie na bieżąco spłacać swoich należności, a nadto nie ma perspektywy poprawy i zmiany tej sytuacji (por. wyrok SN z dnia 6 sierpnia 2008 r., II UK 359/07, OSNP 2010/1-2/18; wyrok SA w Gdańsku z dnia 18 stycznia 2013r., III AUa 1201/12, LEX nr 1293589).

W niniejszej sprawie z bezspornych ustaleń faktycznych wynika, że K. K. ma ustalone prawo do stałej renty z tytułu niezdolności do pracy. Z przedłożonego przez wnioskodawcę zaświadczenia z dnia 8.06.2015r. wynika, iż w maju 2015r. wysokość świadczenia rentowego wyniosła 675,13 zł, ze świadczenia dokonano potrącenia w kwocie 253,80zł, zaś po odliczeniu zaliczki na podatek i składki na ubezpieczenie zdrowotne do wypłaty pozostała kwota – 337,57 zł netto. Zajęcia części świadczenia dokonał Komornik Sądowy, który przekazuje stosowne środki pieniężne na rachunek likwidowanego funduszu alimentacyjnego. Ponadto ciężar wychowania trójki dzieci wnioskodawcy spoczywa na jego byłej żonie, zaś wnioskodawca prowadzi samodzielnie gospodarstwo domowe.

„Szczególnie uzasadniony przypadek” uzasadniający możliwość umorzenia należności wobec funduszu alimentacyjnego, o jakim mowa w art. 68 w/w ustawy, musi dotyczyć, innej sytuacji niż ta, która stanowiła podstawę do przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego tj. wyjątkowo trudnej sytuacji, w której znalazł się zobowiązany do alimentacji. W przeciwnym wypadku, gdyby uznać, iż każda trudna sytuacja majątkowa zobowiązanego jest wystarczającą przesłanką do umorzenia należności wobec funduszu, ochrona środków tego funduszu byłaby iluzoryczna, a szczególny przepis jakim jest art. 68 ustawy stałby się wbrew założeniu ustawodawcy nie wyjątkiem, a zasadą. Przesłanki do umorzenia należności na rzecz funduszu alimentacyjnego nie wyczerpuje sam fakt, iż zadłużenie jest większe, niż możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego do alimentacji, co prowadzi do niemożliwości zaspokojenia podstawowych jego potrzeb bytowych. Brak stałych dochodów i związana z tym trudna sytuacja materialna jest bowiem okolicznością dotyczącą wszystkich dłużników alimentacyjnych, gdyż uruchomienie funduszu alimentacyjnego następuje tylko wówczas, gdy dłużnik nie ma majątku ani dochodów podlegających egzekucji. Zatem nawet trudna sytuacja materialna lub zdrowotna osoby ubiegającej się o umorzenie należności alimentacyjnych nie może być samoistną podstawą do wydania decyzji uwzględniającej wniosek, gdyż nie chodzi o przypadki „uzasadnione”, ale „szczególnie uzasadnione”. Ponadto zauważenia wymaga, że świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacane są ze środków publicznych i nie mogą bez konieczności ich zwrotu obciążać wszystkich obywateli (por. wyrok SA w Łodzi z dnia 21 października 2015r., III AUa 386/15, LEX nr 1927579; wyrok SA w Gdańsku z dnia 18 stycznia 2013r., III AUa 1201/12, LEX nr 1293589; wyrok SA w Lublinie z dnia 21 maja 2014r., III AUa 308/14, LEX nr 1469366).

Wobec powyższych rozważań i poczynionych ustaleń faktycznych Sąd nie znalazł podstaw do zmiany decyzji z dnia 13 maja 2015r. i umorzenia należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego. Jak słusznie zauważył likwidator funduszu, K. K. nie jest w stanie jednorazowo spłacić swoich zobowiązań, jednakże nie przesądza to o trwałym braku

możliwości chociażby stopniowej spłaty zadłużenia, w szczególności, że ubezpieczony pobiera stałą rentę z tytułu niezdolności do pracy.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.